

ལྷན་དག་གི་རྒྱལ་བཤམ་།

ལྷན་དག་གི་རྒྱལ་བཤམ་ལྷན་པོ་།

། ལྷན་ངག་གི་རྣམ་བཤད་ཉི་
ལོད་འདྲེན་པའི་སྐྱེ་རིངས་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

སྐད་པའི་དགོན་མཚོག་སྐབས་ཀྱིས་བཟུངས།

པོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དབུ་སྐྱོན་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

诗学概论/关却加编著. - 拉萨:西藏人民出版社,2003.6

ISBN 7-223-01522-5

I. 诗... II. 关... III. 藏族-诗歌-文学研究-藏语

IV. I207.22

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2003)第 043021 号

诗 学 概 论

编 著	关却加
责任编辑	刚 组
封面设计	阿 曲
出版发行	西藏人民出版社(拉萨市林廓北路 23 号)
印 刷	西南冶金地质印刷厂印刷
开 本	850×1168 1/32
印 张	6.25
字 数	100 千
版 次	2003 年 6 月第 1 版
印 次	2003 年 6 月第 1 次印刷
印 数	01—3,000
书 号	ISBN7-223-01522-5/H·23
定 价	8.50 元

版权所有 翻印必究

ལྷན་དག་གི་ལྷན་འགན།

ཚོམ་ལྷན་པ།	མཉན་པའི་དགོན་མཚོག་ལྷན་པས།
ཚོམ་ལྷན་འགན་འཁུར་པ།	རྒྱལ་བུ་ལྷན་པ།
མཉན་པའི་འཆར་འགྲུབ་པ།	རྒྱལ་ཚོམ་པ།
དཔེ་ལྷན་པའི་ལྷན་པ།	པོ་དེ་ལྷོ་ར་ས་མི་དམངས་དཔེ་ལྷན་པ། (ལྷ་ས་གྲོང་ཚོར་བྱང་ལམ་ཚོམ་ཨང་23)
བར་བཤེད་ཚན་པ།	ལྷོ་རྒྱལ་ལྷན་པ་བཞུ་ས་གསེས་པར་འདེབས་བཟོ་གྲ།
དེབ་ཚད།	850 × 1168 1/32
བར་ཕྱག་	6.25
མིག་ལྡན་པ།	ཁྱི་10
བར་གཞི།	2003ལོའི་ཟླ་6པར་པར་གཞི་1པ་ལྷན་པས།
བར་མེད་པ།	2003ལོའི་ཟླ་6པར་པར་མེད་པ་1པ་ལྷན་པ།
བར་ལྡན་པ།	01 - 3,000
དཔེ་དེབ་ཨང་རྟགས།	ISBN7 - 223 - 01522 - 5/H·23
ལྷན་པའི་ལྷན་པ།	8.50

བར་གཞི་ལྷན་པ་དང་གཞི་ལྷན་པ་མཉན་པའི་ལྷན་པ་བཤེད་པའི་ལྷན་པ།

ལྷོད་གཞི།

སྐྱེད་འག་ནི་ཚོམ་རིག་གི་ཆེས་ཐོག་མའི་ལུས་ཏེ། ཚོམ་རིག་ཡོངས་ཀྱི་མ་
ཡུམ་དང་། ལྷ་ཚལ་ཀྱུན་གྱི་ཉིང་ལ། ལྷི་ཚོགས་མཚོན་པའི་མེ་ལོང་། སེམས་
ནང་གི་ལྷ། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱེ་བའི་ལུ་ལྷ་ཡིན་པས། གལ་ཏེ་གཏམ་རྒྱུད་དང་།
རྫོགས་གར། རྟོགས་པ་རྒྱུད་སོགས་སྐྱེད་འག་གི་རོ་དང་བུལ་ཚེ། མེ་ཏོག་ལ་ཏྲི་
ཞིམ་གྱིས་དབེན་པའམ། མཆོས་མར་སྦྱོད་གཤེས་པ་བཟང་པོ་མི་ལྡན་པ་དང་བྱུང་
པར་མེད་དེ། རི་སྐད་ཏུ། ལྱུ་ལ་པོ་དགེ་བའི་དབང་པོས། རཁམས་པ་ཉིད་ནི་
མེད་ན་སློ་ཕྱོས་རྣམས་ཉམས་མི་རྣམས་འཚོ་བ་དོན་ཡོད་མིན། ། མཚུངས་མེད་
ལྱུས་པའི་སྐྱེད་འག་མེད་ན་མཁས་པ་རྣམས་ནི་ལེ་ཚོའི་སློག་དང་མཚུངས། །
ཞེས་དང་། རྗེ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས།

རིགས་ལམ་རྣམ་པར་སྦྱེད་པའི་རྣམ་དུ་སྦྱོད་དང་། །

གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་པའི་གོ་བ་དང་། །

ཆོག་སློང་རྩེ་ལ་མཁས་པའི་ངག་གི་དཔལ། །

ས་སྤེང་འདི་ན་རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་སྣང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ལུང་མཁར་སློ་ཕྱོས་ལྱུ་ལ་པོས།

ལྱུ་ལ་པོ་ལང་ཚོས་དྲེགས་སྦྱར་གྱང་། །

རྒྱན་མེད་པ་ན་སྦྱེ་བོས་སྤེང་། །

དེ་བཞིན་སྐྱེད་འག་མི་ལྡན་པའི། །

བརྟན་བཅོས་མཁས་ལ་ཚིས་སུ་མེད། །

ཅེས་དང་། བོད་མཁས་པས་གྱང་། མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་
གསུམ་གྱི་མཚོག་ཚོམ་པ་བཟང་ངན། སྐྱེད་འག་ཤེས་མི་ཤེས་ལ་འགྲོ་སྦྱག་གྱེད་

ལ། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་མཁུ་བ་ལས་ལྷན་པར་དུ་རྒྱུར་པའི་ཚོག་ཉམས་ཀྱིས་གདུལ་
 བྱ་ཡི་རངས་ནས་གདམས་རག་ལ་མཐུན་པར་འཛིན་པ་བྱུང་ཞིང་། མཁུ་བ་པའི་
 གཤམ་པ་དཀར་པོ་སྲིད་མཐར་འཕྲོ་བ་སོགས་དགོས་པ་རྒྱ་ཆེར་ཡོད་དོ། ། ཞེས་
 མཁུ་བ་བརྒྱ་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་སྟེན་རག་ནི་ཚོམ་རིག་གི་ཆེས་མཐོ་བའི་ཁྲིར་
 གདེངས་འཛོག་བྱས་པ་ལྟར། ར་ཚོའི་པོད་ལ་མཚོན་ན་སྟེན་རག་གིས་པོད་ཀྱི་
 ཚོམ་རིག་ལོ་རྒྱུས་ཤོད་ལོ་གནས་གཟེངས་སུ་མཐོ་བ་བཟུང་ཡོད། རྩོན་ཆད་པོད་
 ཀྱི་མཁུ་བ་པ་ཞིག་ཡིན་ཚེ་མཁུ་བ་ཚོག་རྒྱན་ལ་མཁུ་བ་པ་ཞིག་ཡིན་པས་བྱུང་བ་
 བཞིན། རྩོན་ཚུན་པོད་ཀྱི་མཁུ་བ་མང་གཟེར་རིའི་ཕྱིར་གིས་བརྒྱམས་པའི་སྟེན་
 ཚོམ་གྱི་སློབ་པ་མ་ཚུགས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུངས་ན་གངས་དཀར་རྒྱན་པོར་ཡང་
 རྒྱུངས་པ་ལྟེར་བ་ལྟ་བུར་འདུག་པས། མི་རིགས་གཞན་གྱིས་པོད་ལ་སྟེན་རག་
 གི་རྒྱ་མཚོ་འཕེལ་སྟེན་རག་གི་མི་རིགས་ཞེས་བརྗོད་པ་དོན་དང་མཐུན། པོད་ཀྱི་
 སྟེན་རག་བྱུང་འཕེལ་སོགས་ཚུགས་ཡོངས་ནས་བརྟམ་ན། པོད་ཀྱི་སྟེན་ཚོམ་
 འདེམ་མཁུ་བ་ཀྱང་རྒྱ་བྱུང་དུ་རྒྱ་གཉེར་མཁུ་བ་ལ་འཕྲུལ་བའམ་སློབ་ཞགས་ལམ་
 ལམ་འབྲུགས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་སྟོང་པོ་ལ་ཚ་བ་དང་གཅོད་པོ་ལ་འགོ་ཁྲུངས།
 འབྲས་ཏུ་ལ་རྒྱ་ཡོད་པའི་དཔེ་ལྟར། མོག་མར་རལ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུད་རིམ་ཤོད་སྲུ་
 རྒྱུད་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བསམ་སྟོན་དང་བཅེ་བྱུང་མཚོན་པའི་
 མཐུར་དང་། ས་རོལ་ལ་བཞད་གད་སྟོང་བའམ་སློབ་པ་འདེབས་པའི་ཁིང་།
 ལེགས་ཉེས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ལེགས་བཤད་སོགས་ལྟར་བར་གཞི་བྱས།
 གཞན་ལུགས་《སྟེན་རག་མེ་ཤོང》དང་། 《རྩོན་གྱི་སོ་ཉ》《དཔག་བསམ་འཁྲི་
 སྒྲིང》《སྟེན་རབས་སོ་བཞི་བ》《རྒྱ་མ་ཁའི་རྟོགས་བརྗོད》སོགས་ཀྱི་བཅུད་
 རྒྱུངས་མོག་སྟེན་རག་པ་རང་རང་གིས་རིགས་པའི་ཚལ་རྒྱགས་པ་ལས་བྱུང་བ་
 གདོན་མི་བླ། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྟེན་ཅམ་ལ་《སྟེན་གཞུང་མེ་

མོང་མོང་ཡིག་རུ་ཡོངས་སུ་བརྒྱུར་ཅིང་འཆད་ཉན་གྱི་སྐྱོལ་དར་བ་ནས་སྟོན་
 རག་སྐྱེ་བས་ཤོད་ཡུལ་བཀའ་ཞིང་སྟོན་རག་གིས་ཤོད་གྱི་ཚོམ་རིག་ལ་ཁ་ལོ་
 བརྒྱུར་ཏེ་འུགས་སྐྱེན་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད་པ་བརྟེན་ཏུ་མེད་ཀྱང་། 《སྟོན་གཞུང་
 མེ་མོང་》ཤོད་ཏུ་དར་རྗེས། ཤོད་གྱི་སྟོན་རག་གི་རྟ་ཁ་རྣམ་པ་རིང་འུགས་པའི་
 རྩལ་སུ་འཐེན་ཏེ། ཆོག་རྒྱན་གྱི་ལམ་སྤྱོད་འུགས། རྟ་ཁ་འཐེན་མཁའ་ནི་
 སྐྱབ་དཔོན་དཔྱེ་ཡིན་ནམ་ཤོད་རང་ཉིད་ཡིན་པ་མེ་མོང་མའི་ལེའུ་དང་ཤོད་འུགས་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་དང་ལེའུ་གཉིས་པའི་དོན་རྒྱན་སོ་སྤྱོད་པར་བརྟེན་
 བ་ཤེས། དེར་སྐབས་འཇམ་སྤིང་སྤྱིའི་སྟོན་རག་གི་འཕེལ་ཚད་ལ་བརྟེན་ན་ཤོད་
 གྱི་སྟོན་ཚོམ་ནི་ད་རུང་སྟོན་སྟོན་མི་རིགས་སོང་བྱིན་པའི་ལམ་དུ་འཕགས་འཆགས་
 རྒྱག་པའི་ཚོད་དུ་འདུག་ལ། རྣམ་པའི་ཆ་ནས་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཐུབ་ཡོད་
 ཀྱང་། སྤོན་བྱུང་འཕེལ་དང་། ཀྱུན་རྒྱུ་འཕྲོ་ཡུལ། ཚོར་འདུ་འུགས་དྲག
 མང་ཆོགས་ཅན་དུ་བརྒྱུར་བ། སྤྱི་ཆོགས་མཚོན་ཐུབ་པ། གསར་གཏོད་སོགས་
 གྱི་རྩལ་ནས་མི་འདེངས་མང་བས། སྟོན་སྟོན་མི་རིགས་གྱི་སྟོན་ཚོམ་དང་
 བརྟེན་དེ་དཔུང་པ་ཆེ་མོང་ཅམ་གཏོང་བར་འདོད་མོད། འོན་ཀྱང་ཁོ་ཙོ་ནི་
 རྒྱུས་བྱུངས་གྱི་ཤེས་རབ། གཞུང་འུགས་གྱི་མཚོང་རྒྱ། རིགས་ལམ་ལ་དཔུང་
 རྟོབས་སོགས་ཞལ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱ་ཁབ་སྤོང་ཏེ་འུགས་ནས་མཁའ་ཚོད་
 འཛིན་པའི་དཔེ་བཞེན་གཞུང་དོན་དྲུངས་གསལ་བད་མའི་མཚོ་མོ་ལྷ་བྱ་རྒྱུངས་
 པའི་རྩོག་རྒྱུས་བསྟན་ཀྱང་སྲིད་མོད། ཡན་དོར་ཞི་དང་། དཔའ་རིས་སངས་
 རྒྱས་སོགས་གྱི་བཀའ་དྲིན་གྱི་སྤྱོད་ཆར་བདག་ཡིད་འཛིན་མའི་བཤོ་སྐལ་དུ་སྟོབ་པ་
 དང་། མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྟོན་རག་ལ་སྦྱོང་བ་ཕན་བྱ་བུས་པ་ལས་སྤོ་བསྦྱིད་
 ཏོག་ཅམ་འབྲི་འདོད་རྒྱུས་ཤིང་། དེ་ཡང་དཔུང་ཚོམ་སོ་སོ་ལྟ་བུ་འདིས།
 གཞན་དག་གི་དཔོངས་འཆར་གཡང་འི་ལྷ་བྱ་འདྲིན་པའི་རྒྱུར་ལྟར་ན་ཅི་མ་རུང་
 སྟོན་པས་ཚོམ་པ་ལ་འདུག་གོ།

དཀར་ཆག

- ལྷོ་དང་པོ། ལྷན་རག་གི་ལྷན་འཛུགས་ལྷོ་དང་པོ། (1)
- གཅིག ལྷན་རག་གི་མོག་མའི་ལྷན་ཚུལ། (1)
- གཉིས། ལྷན་རག་གི་འཕེལ་ཚུལ། (3)
- ལྷོ་གཉིས་པ། ལྷོ་དང་ལྷན་ཚུལ་གྱི་འབྲེལ་བ། (22)
- ས་བཅད་དང་པོ། ལྷོ་དང་ལྷན་ཚུལ་མོ་མོའི་ལྷན་མིན་ལྷན་
ཚུལ། (22)
- ས་བཅད་གཉིས་པ། ལྷན་རག་ཚུལ་གྱིས་པོ་དེ་གྱི་ལྷན་ཚུལ་
ལ་གན་ལྷན་ཚུལ། (31)
- ས་བཅད་གསུམ་པ། ལྷོ་དང་ལྷན་ཚུལ་གྱི་ལྷན་ཚུལ་གསེབ་
བསྟུན། (33)
- གཅིག ལྷོ་དང་ལྷན་ཚུལ་གྱི་འདྲ་སའི་ལྷན། (34)
- གཉིས། ལྷོ་དང་ལྷན་ཚུལ་གྱི་ལྷན་པར། (40)
- ལྷོ་གསུམ་པ། ལྷན་གཞུང་མེ་མོང་མའི་ལྷོ་དང་པོར་དབྱེད་པ།
..... (52)
- ས་བཅད་དང་པོ། ལྷན་ཚུལ་གསུམ་པ་དབྱེད་པ། (53)
- གཅིག ལྷན་རག་གི་ལྷན། (53)
- གཉིས། ལྷན་རག་གི་ལྷན། (57)
- གསུམ། ལྷན་རག་གི་ལྷན། (68)
- ས་བཅད་གཉིས་པ། ལྷན་ཚུལ་མོ་མོའི་ལྷན་ཚུལ་བསྟུན་
དབྱེད་པ། (73)

གཅིག	སྡོམ་པ་མི་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན། (73)
གཉིས།	ཡོན་ཏན་བཅུར་དབྱེ་བའི་བྱང་ཚལ། (75)
གསུམ།	རྒྱ་གར་སྐྱེ་གཞུང་གི་སྲོག་ཆེ་རྒྱང་དང་ཕྱེ་བ་རྒྱུར་གཞུང་གི་སྐྱེ་ལྡང་ལ་བྱང་པར་ཡོད་ཚུལ། (81)
བཞི།	པོད་ཀྱི་སྐྱེ་གཞུང་གི་སྲོག་ཆེ་རྒྱང་དང་ལུམ་ཉག་གས་གཞུང་གི་སྐྱེ་འག་ལུ་ཉེ་བལ། (84)
ལ།	པོད་ཀྱི་སྲོག་ཆེ་རྒྱང་དང་ལྷི་ཡང་གི་ཡི་གེ་བཀར་ཚུལ་གྱི་ལྟ་བུ། (85)
དྲུག	སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུར་མཚན་ཉིད་དང་དཔེར་བརྗོད་ལ་དབྱུང་བ། (87)
བདུན།	ཡོན་ཏན་བཅུར་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལུ་རྒྱལ། (114)
ལྷུ་བཞི་བ།	པོད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་གི་རྒྱུན་འཛིན་དང་བསྐྱེལ་གསར་གཏོང་སྐོར། (122)
	དང་པོ། རྒྱུན་འཛིན་སྐོར་གྱི་ལྟ་བུ། (122)
	གཉིས་པ། བསྐྱེལ་སྐོར་གྱི་ལྟ་བུ། (129)
	གསུམ་པ། གསར་གཏོང་སྐོར་གྱི་ལྟ་བུ། (133)
	༡. པོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་སྐྱེ་བའི་གསར་གཏོང་གི་རྒྱལ་གས་ལ། (136)
	༢. རི་རྩལ་གསར་གཏོང་གྱི་དུས་རྒྱུས་ཀྱི་བསམ་འཆར།	... (142)
ལྷུ་སྐེ་བ།	དེར་རབས་སྐྱེ་ཚུལ་ནང་གལ་ཆེར་འཛིན་དགོས་པའི་གནད་དོན་འགའ། (150)
	ས་བཅད་དང་པོ། རྐྱེན་གསར་གྱི་རྣམ་པ། (151)
	གཅིག བསྐྱེད་ཀྱི་བཀོད་སྐྱོག། (152)

མའི་མྱེད་གཞི་ལས་འཕེལ་བ་གནའ་དེད་ལྱུང་གྱི་སྒྲོལ་ཚོམ་ལོ་རྒྱུས་ལས་རྟོགས་
བྱུང།

གནའ་པོའི་རྒྱ་གར་རྒྱ་ཚལ་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་མཚོན་ན། དྲང་སྲོང་སྲོག་
མཁར་གྱིས་ཉིན་ཞིག་གཙང་པོ་ཞིག་གི་འགམ་དུ་ཉ་འཛིན་པའི་དུས་སུ། གཙང་
པོའི་སྤྲོད་སྲོད་དགའ་ང་དགའི་རྒྱ་བྱ་ཆ་གཅིག་ལས་གཅིག་རྟོན་པ་ཞིག་གིས་
བསད་པས། ཅིག་ཤོས་དེ་གདུང་བས་རྒྱ་སྤྲོད་དུ་འཕག་འཚག་གི་གསོག་རྒྱུ་
བྱེད་པ་དང་། གཙང་པོ་དེའི་མཁར་དབྱིངས་སུ་སྤྲོད་བསྐྱར་བྱེད་པའི་རྣམ་པས་
དྲང་སྲོང་ཁོང་གི་ཡིད་ལ་སྤྲོད་རྗེ་ཚད་མེད་སྤྲེས་ཉེ་སེམས་གྱི་སོག་དམར་པོས་སུ་
སྒྲོལ་ཚོག་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་འཁྲུངས་པ་རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་སྒྲོལ་ཚོམ་གྱི་མ་དབེར་ལྷུར་
པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དང་། ད་བར་མཚོང་བའི་དཔེ་ཆ་ལྷ་ཤོས། 《སྒྲོ་ཉི་ཉེའི་
བསྒྲུབ་བཅོས་》ཉ་ལམ་སྤྱི་ལོའི་རྟོན་གྱི་དུས་རབས་བཞི་པར་འདེད་གྱི་ཡོད་པ་
དང་། དྲང་སྲོང་སྲོག་མཁར་གྱིས་བཙམ་འགོ་རྒྱགས་ཤིང་དུས་རབས་གཉིས་
པའི་སྐབས་སུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་《རྒྱ་མ་ཆའི་རྟོགས་བརྟོན་》དང་ཚོགས་བདག་
གིས་ཡིག་མཁན་བྱས་ཉེ་དྲང་སྲོང་རྒྱས་པས་བཙམ་འགོ་རྒྱགས་ཤིང་སྤྱི་ལོའི་དུས་
རབས་བཞི་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་《མ་རྒྱ་རྩ་ར་ཉ་》ཞེས་ཤོ་ལོ་ག་འཁྲུམ་གྱི་
བདག་ཉིད་ཅན། སལ་ཆེར་སྤྱི་ལོའི་རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་《མེ་སྤེའི་གྲུང་བ་བརྟོན་
པ་》 བར་རྒྱགས་པའི་སྒྲོལ་ངག་པ་ནག་མོ་ཁོས་གྱི་《སྤྲོལ་གྱི་ཕོ་ཉ་》 ལྷུང་པོ་
དཔེ་དབང་གི་《དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་》 སློབ་དཔོན་རྩ་མ་རྒྱའི་《སྒྲོལ་ངག་
གི་རྒྱལ་གྱི་བསྒྲུབ་བཅོས་》 སློབ་དཔོན་དཔའ་པོའི་《སྤྲེས་རབས་མོ་བཞི་》
སློབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་གྱི་《སྒྲོལ་གཞུང་ལེ་ལོང་》 མཚན་ཉིད་རིག་པའི་
ཚག་ནས་སྒྲོལ་སྲོག་གི་སྐོར་རྒྱས་སྤྲོད་བྱས་ཡོད་པའི་སློབ་དཔོན་གསར་རྒྱབས་གྱི་
《དབྱུངས་སྤྲོལ་འགྲེལ་པ་》 སློབ་དཔོན་དགའ་འཕེལ་གྱི་《སྒྲོལ་ངག་གི་ལོད་

ཟེར་། སློབ་དཔོན་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་《ཉམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་》 སློབ་
དཔོན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་《གཟུགས་བརྒྱུ་》 ལམས་དབང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་
《ཕྱི་ལྷོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་》 སོགས་ཀྱི་སྐུ་མ་སྐུ་མ་འཕེལ་བ་ལས་བྱུང་
བར་མེ་ཚོམ་ཅི། ཏུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་ཡར་སྐོབ་ཏུ་རྒྱ་གར་གྱི་སྐབ་ཚོམ་
ཚུགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་རིན་པང་འབྱུང་ཏུ་ཚོན་པ་བརྒྱ་བཞི་པོ་འདི་ཙམ་ཡིན་པར་
སྐུ་མ་མོ། །

སྐབ་ཚོམ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བྱུང་ཚོས་ཚུགས་ནས་བརྒྱས་ན། 《རྩ་ཉི་ཉེད་
བརྒྱུ་བཅོས་》 ལྷི་རྒྱ་གར་ཚོམ་རིག་གི་དར་ཆ་འབྱུང་མཁའ་དང་ཚིག་མཐར་ཉུ་ལུ་
ལགས་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་《རྒྱ་མ་ཚེའི་རྩོགས་བརྗོད་》 དང་། 《ལ་རུ་རྩ་ར་
ཏུ་》 ཞེས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་རྒྱ་གར་གྱི་སྐབ་ཚོམ་ཆེས་རིང་ལོ་གཉིས་ཞེས་བརྒྱགས་
བརྗོད་ཀྱི་སྐབ་ལགས་མེད་ཆེན་པགས་པའི་ར་བཞིན་སྤྱིར་བ་དེ་གཉིས་བྱུང་།
དེ་བྱུང་ལ་བརྟེན་ནས་《སྤྱི་ལྷི་པོ་ཉུ་》 སོགས་རྒྱ་གར་གར་སྤྱིའི་སྐབ་ཚོམ་མང་པོ་
བྱུང་། མོང་གི་སྐབ་ཚོམ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱུ་བརྒྱས་ཉེ་སློབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་
ཀྱིས་《སྐབ་གཞུང་མེ་ལོང་》 བཙམས། སྐབ་གཞུང་མེ་ལོང་ནང་སྤྱིའི་སྐབ་ཆ་
དང་། མེ་ཡང་རིང་བྱུང་། སློག་ཆེ་རྒྱུང་། སྤྱོད་ལྷི་ཉམས་འབྱུར་སོགས་
བརྗོད་པ་སྐུ་ཞིང་ཞིབ་ཀྱིང་། རྣམ་པ་རིང་ལུགས་པའི་ཚུགས་སུ་གཞོལ་ཆེ་ལ།
མཚོན་དོན་དང་སྐབ་སློག་གི་སྐོར་ཞིབ་བརྗོད་བྱས་མེད་པས། ཏུས་རབས་དགུ་
པའི་བར་ཏུ་སྐབ་དག་ལ་སློག་ཡོད་མེད་དང་། དགོས་མེད་ཀྱི་ཚོད་པ་བྱུང་།
ཏུས་དེར་སློབ་དཔོན་དགའ་འཕེལ་གྱི་《དབྱུངས་སྐོབ་》 དང་། སློབ་དཔོན་
གསར་སྐྱབས་ཀྱི་《དབྱུངས་སྐོབ་འབྲེལ་པ་》 སློབ་དཔོན་འོན་ཏེ་ལའི་《འཕྲོག་
བརྗོད་ཀྱི་སློག་བཤད་པ་》 སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པ་རིང་ལུགས་པའི་ཚུགས་སུ་བརྗོད་
པའི་ཉ་སྤུ་བཞེད་འཕེན་ཉེ་རྒྱ་གར་སྐབ་ཚོམ་གྱི་པོ་རྒྱུས་ལ་གཟི་འོད་བརྒྱན་ནོ། །

ལུ་བ་སྒྲིང་རིག་ཚལ་བསྐྱར་དར་ལ་མཚོན་ན་ཡང་གནའ་པོའི་ཞི་ལྷ་དང་ལོ་
 མའི་སྒྲོན་ཚོམ་ལུལ་བཞག་ལ་བསྐྱར་བཅོས་དང་། འཕེལ་རྒྱས་ལྷུང་བ་ལས་
 འཁྲུངས་ཤིང་། རྩོན་གྱི་ཚོམ་རིག་ལ་འཇག་ཚ་བམས་ཅད་སྒྲིང་དང་འབྲེལ་བའི་
 འབྲེལ་བ་ཡོད། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དངོས་ཡོད་དགག་རྒྱལ་རིང་ལུགས་
 འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་ལྷུང་བའང་རིག་ཚལ་བསྐྱར་དར་སྐབས་སོགས་ཀྱི་དངོས་
 ཡོད་རིང་ལུགས་ཚོམ་རིག་གི་ཟང་གཞི་ལས་ལོགས་སུ་ལྷུང་བ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན།
 དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོན་ཚོམ་ནམ་ལྷུང་སྒྲོར་ལ་ཡང་སྒྲོན་པ་གཉིས་ལ་
 བརྒྱན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། འགའ་ཞིག་གིས་གནའ་ནས་ཡོད་ཟེར། ཡང་ལ་ལས་
 མིའི་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཚད་དེས་ཅན་ཞིག་ལ་སོན་པའི་རིག་ཚལ་བསྐྱར་དར་
 སྐབས་སུ་ལྷུང་བར་འདོད། དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་དང་འཆར་ཡན་རིང་
 ལུགས་གཉིས་ནི་ཚོམ་རིག་ནང་གི་འཕེལ་རྒྱས་གལ་ཆེན་གཉིས་ཡིན། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་གཞན་ལ་མཚོན་ན་འཆར་ཡན་རིང་ལུགས་ནི་སྒྲོན་ཚོམ་འཕེལ་རྒྱས་
 ཀྱི་ཚད་དེས་ཅན་ཞིག་ཏུ་སོན་ཆེས་ལྷུང་ཡང་། དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་ནི་
 གནའ་ནས་ཡོད་ཅེས་བརྒྱན་ན་སྒྲོན་པ་གཉིས་ལ་འཕེལ་རིམ་དང་མཐུན་ནོ། །

རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུ་ཚོམ་རིག་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། རྒྱུ་དང་འཛིན་ལས་འཕེལ་བ་
 དཔེར་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཟམ་ཆེན་ཞིག་དང་མཚུངས་པར་ཚོམ་རིག་འཕེལ་
 རྒྱས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཉིལ་པོ་སླེལ་ཡོད། རྒྱུ་ཚེས་སྐྱབས་ལེན་པའི་སྐབས་ཆེན་གྱི་སྒྲོན་པ་
 རྒྱས་ཡོན་གྱི་《ལྷོ་རྒྱུ》ཞེས་པ་ནི་གནའི་ལྷ་རྒྱུང་དང་། དམངས་སྐྱེལ་བཞེན་
 བས་བཙམས་ཤིང་། ཚིག་རྒྱུར་ལ་ཏུ་ཅང་མཁས་པས། ཚིག་ནི་གོས་བཞིན་
 བསྐྱོན་མཁས་པ། མི་རབས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་གཏམ་རྒྱུང་ཡོད།
 《སྒྲོན་པ་གཉིས་དང་རབ་པ་》ནི་རྒྱུ་ཚེས་སྐྱབས་ལེན་པའི་ཚིག་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱེགས་བམ་ཡིན་པས་
 ཏུན་སྐེ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་གཉིས་ཀྱིས་དེའི་ནང་གི་ཉམས་སྦྱང་དང་

ལེགས་ཚ་རྒྱན་འཛིན་བྱས་ཡོད་ལ། དེ་མིན་ནམ་གྱི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཚོགས་གི་
འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྐྱལ་འདེད་བེད་པས། བང་རྒྱལ་སྐབས་རྒྱུ་སྐབས་ངག་གི་བ་སྐོར་
དགུང་དུ་འཇུག་པའང་དེ་རྣམས་འཕེལ་བ་ལས་ཅི། རྒྱུ་སྐབས་ཚོ་མ་ལོ་རྒྱུས་ཤོད་
མཚན་སྐབས་འབྲུག་སྤོང་ཅིག་ཅར་ལྡིར་བའི་ལི་བློ་དང་རྟོ་འུ་སྐྱེའུ་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་
རྒྱས་དང་། མོ། ཚོ་སོགས་གྱི་སྐབས་ངག་གི་བབས་ཚལ། ཉམས་ཚུང་། གསར་
གཏོད་སོགས་ལ་བསྐབས་སྐྱུང་བྱས་ཚོགས་རང་ཉིད་གྱིས་གསར་གཏོད་ལ་བརྟེན་
ནས་མཚན་སྐབས་རྒྱུགས་བཞིར་བྱལ་བ་གདོན་མི་བ། དེ་ནས་ལྷ་བཞིའི་ལས་
འགུལ་རྒྱན་གྱི་སྐབས་ཚོ་མ་ཚང་མ་ཡང་སྲ་མ་སྲ་མའི་ཚད་གཞི་རྒྱན་འཛིན་བྱས་པ་
ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་སྐོར་དུང་དུ་རྒྱ་ལོག་རྒྱུགས་པ་རྩ་བུ་ཞིག་མ་ཡིན་ནོ། །

རང་རྩེ་བོད་གྱི་སྐབས་ངག་གི་འཕེལ་རྒྱལ་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། / ངལ་རྩོལ་
འཕེལ་རྒྱས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རིང་མོའི་ཤོད་རང་བྱུང་ཁམས་གྱི་འབྱུར་བྲུག་ལ་ལད་རྒྱས་
བྱས་ཏེ་སྐད་བརྗེ་བྱང་ལ། རྒྱང་སོགས་ལ་ལད་རྒྱས་བྱས་ཏེ་སྐད་བྱུངས་བྱང་།
མཚོས་པའི་ལོ་རྟོག་སོགས་ཚར་བ་དང་བརྒྱན་འཚོ་སྤོང་གྱི་ཆེད་རི་དུགས་རྩོན་
པ་དང་། ལོ་རྟོག་འདེབས་པ། རྩོ་རྒྱུགས་རྒྱང་རྒྱ་སོགས་རིམ་པར་འཕེལ། ཡ་
ཚོགས་མིའི་སྐབས་དེ་ཆས་ཅམ་ལས་ལག་ཚ་བཟང་པོ་མེད་ཅིང་། ལག་ཚ་ལེགས་
པོ་མེད་ན་མི་གཅིག་གིས་རི་དུགས་རྩོན་པ་དང་། ལོ་རྟོག་འདེབས་པ། རྩོ་
རྒྱུགས་རྒྱང་རྒྱ་སོགས་མི་རྣམས་པས་མིའི་ཚོགས་པ་བྱུང་། ངལ་རྩོལ་གྱི་ཆེད་པམ་
རྒྱལ་ལ་མེས་པ་མཚོན་བྱེད་གྱི་ལག་པའི་འགུལ་སྤངས་འཕེལ་ཏེ་ལད་རྒྱས་གྱི་
སྐད་ཚ་བྱང་། ངལ་རྩོལ་ལ་བྲུབ་འབྲས་ཚོབ་རྗེས་དགའ་བ་ཡིད་ལ་མ་ཤོང་བར་
མྱི་ལུས་ཉམས་ལ་ཤར་བའི་རྩོ་རྒྱ་སོགས་ཚོགས་མར་བྱངས། དེ་ནི་སྐབས་ངག་གི་
ཚོགས་པ་ཡིན་པར་སྐམ། ལྷན་ངག་གི་རྒྱ་རྩོལ་གྱི་མ་ཡིན་ཟེར་བའང་
འདིར་བྲུག ལྷན་ངག་གི་འབྱུང་བྱུངས་བད་མྱི་ནང་མཁས་པ་ཀུན་ལ་འདོད་